

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Кафедра режисури

Практика науково-дослідницька

*Інструктивно-методичні матеріали для здобувачів
другого (магістерського) рівня
вищої освіти*

Харків, 2025

УДК378.22.091.27:001.891](076)

П69

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 10 від 27 лютого 2025 р.)

Рецензенти:

Антоніна КІКОТЬ, доктор культурології, професор,
Харківська державна академія культури;

Олена СТРИЛЬЧУК, кандидат мистецтвознавства, викладач, Одеська
національна музична академія ім. А. В. Нежданової

Розробники:

Сергій ГОРДЕЄВ, кандидат мистецтвознавства, професор, Харківська
державна академія культури;

Світлана ШУМАКОВА, кандидат мистецтвознавства, доцент,
Харківська державна академія культури

П69

Практика науково-дослідницька : інструкт.-метод. матеріали для
здобувачів другого (магістер.) рівня вищої освіти / М-во культури
та стратегічних комунікацій України, Харків. держ. акад. культури,
Каф. режисури ; [розроб.: Сергій Гордєєв, Світлана Шумакова]. –
Харків : ХДАК, 2025. – 32 с.

Інструктивно-методичні матеріали висвітлюють сутність і змістове
наповнення практики науково-дослідницької та вказівки до самостійного її
проходження й оформлення здобувачем вищої освіти власного пакету звітної
документації з практики.

УДК378.22.091.27:001.891](076)

© Харківська державна академія культури, 2025 р.

© Шумакова С., 2025 р.

© Гордєєв С., 2025 р.

Організація практики науково-дослідницької

Інструктивно-методичні матеріали висвітлюють сутність і змістове наповнення практики науково-дослідницької та вказівки до самостійного її проходження й оформлення здобувачем вищої освіти власного пакету звітної документації з практики.

У рамках навчально-практичної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього рівня здійснюється практика науково-дослідницька, що має на меті розширення професійних знань, отриманих здобувачами в процесі навчання, а також формування практичних навичок ведення ними самостійної наукової праці. Основною задачею практики є набуття досвіду в організації дослідного процесу та підбір матеріалів для виконання наукової складової кваліфікаційної магістерської роботи.

Практика науково-дослідницька проводиться в магістратурі на 1-му курсі (у 2-му семестрі) протягом 2 тижнів. Практика науково-дослідницька є зосередженою і здійснюється як самостійна робота здобувача вищої освіти, визначена керівником від кафедри режисури, в обраних наукових підрозділах ЗВО, а також на договірних засадах у сторонніх організаціях /підприємствах /установах, які пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю та можуть сприяти виконанню кваліфікаційної магістерської роботи.

У 2025 році практика проводиться на базі бібліотеки ХДАК та Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть звертатися до спеціалізованих бібліотек Харкова, де мають можливість ознайомитися з фондами наукової літератури, архівними матеріалами.

Під час практики здобувачі освіти можуть опрацьовувати:

- електронні фонди бібліотек України: Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського; Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого; Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки; Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка; Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки та ін.;
- архівні фонди музею театрального, музичного, кіномистецтва України, Харківського українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка тощо, в яких можливо вивчення, збір матеріалів та науково-дослідницька робота за темами кваліфікаційних магістерських робіт з історії національного театру.

У період практики здобувачі вищої освіти повинні виконувати всі правила внутрішнього розпорядку і техніки безпеки, встановлені у підрозділах та на робочих місцях наукових організацій, підприємств та установ.

Зміст практики науково-дослідницької

Зміст практики науково-дослідницької уточнюється у погодженій співпраці з керівником від кафедри режисури з урахуванням інтересів здобувачів вищої освіти та можливостей бази, де вона проводиться. Здобувачі вищої освіти в умовах бази практики набувають здатність:

- опрацювання бібліотечних фондів, глобальних комп'ютерних мереж та самостійного вирішення рівня необхідності обрання знайдених джерел, що відносяться до професійної сфери, для роботи з магістерським дослідженням;
- розуміння принципів проведення та оформлення науково-дослідницької роботи, здійснення дослідної розвідки як такої;
- ведення пошуків та аналізу наукової літератури закордонних авторів, що розглядали обрані здобувачем вищої освіти об'єкт та предмет дослідження з метою їх більш аргументованої оцінки наукової та практичної значимості;
- вивчення питань щодо організації та планування наукових праць кафедри режисури, вимог до оформлення наукової документації.

Конкретний зміст науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти планується згідно з науковим напрямом кафедри режисури, на якій вона виконується, і відбивається в календарному графіку здобувача вищої освіти з практики науково-дослідницької.

Керівництво та контроль за проходженням практики

Керівництво практики здобувачів вищої освіти здійснюється викладачем кафедри режисури ХДАК, який:

- узгоджує програму практики науково-дослідницької та її календарні терміни;
- проводить необхідні організаційні заходи щодо виконання програми практики;
- допомагає здобувачам з усіх питань, пов'язаних з практики та оформленням звітної документації щодо її проходження.

Здобувач одержує від керівника при проходженні практики вказівки, рекомендації та роз'яснення з усіх питань, пов'язаних з її змістовим наповненням та організацією, звітуючи про виконану роботу відповідно до визначеного календарного графіка.

За час практики здобувач вищої освіти має сформулювати в остаточному вигляді тему кваліфікаційної магістерської роботи за профілем своєї професійної підготовки з числа актуальних наукових проблем, які є малодослідженими та потребують розробки, а також обов'язково здобувачі повинні її узгодити зі своїми науковими керівниками.

Проходження практики розпочинається із затвердження плану роботи та індивідуального плану з керівником практики від ХДАК. Наступною дією здобувача освіти має стати узгодження плану практики та індивідуального плану роботи з керівництвом бібліотеки – бази практики.

Подальшою дією – ознайомлення з фондами відділів бібліотеки.

Проведення консультацій з питань опрацювання теми та бібліографії кваліфікаційної роботи з фахівцями бібліотеки в руслі оптимізації пошуків актуальних наукових розвідок в галузі досліджуваної здобувачем вищої освіти проблематики, фахових періодичних видань, тематично узгоджених матеріалів електронних джерел з конструктивним контентом, публікацій з професійної тематики в пресі.

За основним змістом розділів кваліфікаційної магістерської роботи під час практики науково-дослідницької здобувач вищої освіти збирає матеріали дослідження в різноаспектних напрямках вивчення і необхідного опрацювання (подальшого здійснення обробки зібраних даних для аналізу достовірності отриманих результатів) з метою проходження в подальшому завершеного дослідження перевірки в рамках антиплагіатної Інтернет-системи.

План передбачених орієнтацій реалізації дослідження обраної здобувачем вищої освіти теми

Пошуки здобувача у сфері розглядуваної теми кваліфікаційної роботи, головним чином, мають ґрунтуватися на аналізі фундаментальних науково-дослідницьких розробок, напрацювань з теоретизації питань проблематики сфери сценічного мистецтва, аналітиці досліджень методологічного характеру мистецтвознавчо-культурологічного спрямування.

Найперше здобувач має звернути увагу на дослідження останніх років, що віддзеркалюють сучасний розвиток наукової думки:

- монографії, дисертації, автореферати вітчизняних та іноземних дослідників;***
- статті, опубліковані у фахових наукових виданнях України, які включено до переліку, затвердженого Міністерством освіти і науки України;***
- статті іноземних та вітчизняних авторів, опубліковані в періодичних наукових журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science;***
- публікації науковців з усього світу в іноземних рецензованих фахових виданнях, індексованих в ін. наукометричних базах;***
- тези наукових доповідей в збірках міжнародних та всеукраїнських конференцій, конгресів, симпозіумів, круглих столів та ін. наукових форумів;***
- відеоматеріали панельних дискусій наукових платформ, брифінгів тощо.***

Наступним значимим дослідницьким спрямуванням є пошук та аналіз за опрацьовуваною проблематикою публіцистичних матеріалів (статей, інтерв'ю, інформаційних Інтернет-ресурсів).

Може бути зверненою увага на архівні матеріали і мемуарного й епістолярного жанрів, згідно виокремлених аспектів авторських науково-дослідницьких розвідок, зокрема в площині дослідження професійного доробку певних періодів, «творчих проривів» митців.

Подальшим принципово важливим дослідницьким ракурсом є оглядовий аналіз візуального контенту з досліджуваної проблематики (фото-, відеоматеріалів, каталогів, проспектів).

Необхідним й є звернення до енциклопедичних видань, словників в руслі термінологічно-понятійного опрацювання обраного фокусу дослідження.

Закономірним подальшим просуванням дослідницької роботи здобувача має стати систематизація виокремлених матеріалів, що формує вагому джерельну базу і теоретико-методологічне підґрунтя дослідження, уможливорює досягнення об'єктивності і достовірності отримуваних результатів, розгорнуте обґрунтування доцільності розробки обраної проблематики кваліфікаційної магістерської роботи, формулювання авторських положень та узагальнень, теоретичних обґрунтувань.

Підсумовуючою рисою проробленого здобувачем має стати доопрацьоване складання Списку використаних джерел дослідження. Важливим для здобувача в межах практики є набуття знань з оформлення бібліографічних записів джерел дослідження.

Обв'язкою є й підготовка здобувачем публікацій як апробації свого дослідження оприлюднення в науковому середовищі авторських дослідницьких позицій, ідей в рамках участі в конференції з опублікуванням в науковій збірці за її матеріалами тез доповіді.

Участь здобувача в науковій конференції є бажаною з презентацією матеріалів дослідження, що розробляється відповідно до підготовлених тез.

У випадку, коли, відповідно до навчального плану, передрішено проходження практики науково-дослідницької незадовго до передзахисту, здобувачу необхідно надати роботу в електронний відділ бібліотеки ХДАК та пройти перевірку на плагіат.

У період проходження практики науково-дослідницької здобувачу вищої освіти необхідно вести щоденник, в який заносяться всі матеріали за обраною темою.

По завершенню практики здобувач повинен скласти письмовий звіт, в який доцільно включити систематизовано складений літературний огляд за обраною темою. Крім того, здобувач вищої освіти повинен самостійно оформити повний пакет звітної документації практики виробничої і подати її керівнику від кафедри режисури ХДАК.

Звітна документація практики науково-дослідницької

Звітна документація здобувача вищої освіти подається у такому порядку:

1. Титульний аркуш документації практики науково-дослідницької.
2. Індивідуальний план проходження практики.
3. Щоденник практики, який містить такі складники:
 - перші дві сторінки (саме титульний лист щоденника та лист с печатками і підписом керівника / адміністрації бази практики (бібліотеки));
 - календарний графік проходження практики;
 - робочі записи під час практики;
1. Відзив (характеристика) роботи здобувача вищої освіти, що підтверджена печаткою бази практики.
2. Звіт здобувача вищої освіти про проходження практики науково-дослідницької.
3. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики (при проходженні практики в офлайн форматі).
4. Висновок керівника від кафедри про проходження практики здобувачем вищої освіти.

Щодо змістового наповнення документів практики, то:

- *індивідуальний план* складається здобувачем перед початком практики **в максимально лаконічному вигляді як проєктна програма дій здобувача;**
- *календарний графік* проходження практики **конкретизовано і датовано відбиває всі здійснені дії здобувача;**
- *робочі записи* під час практики — концептуальний виклад науково-пошукової роботи здобувача.

У додатках подано зразки всіх документів практики та зразки (!) **оформлення бібліографічних записів джерел дослідження.**

У період практики здобувачі вищої освіти повинні виконувати всі правила, встановлені в підрозділах бази практики (обраної бібліотеки) щодо внутрішнього розпорядку і техніки безпеки.

Атестація за підсумками практики виробничої проводиться на підставі захисту оформленого звіту та відгуку керівника практики.

За підсумками позитивно пройденої атестації виставляється диференційована оцінка («відмінно», «добре», «задовільно»), яка прирівнюється до оцінок з дисциплін теоретичного навчання та враховується при підведенні підсумків сесійної атестації здобувачів вищої освіти.

Навчально-практична підготовка в межах практики науково-дослідницької сприяє:

- *пошуку, обробленню та аналізу інформації з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;*
- *набуття знань з оформлення бібліографічних записів джерел дослідження з метою виконання наукової складової кваліфікаційної магістерської роботи та постає підґрунтям для подальшого більш поглибленого опанування здобувачами вищої освіти основ науково-дослідницької діяльності.*

Залучення здобувачем різнопланових матеріалів надає можливість створити комплексний історіографічний огляд і стан наукової розробки обраної проблематики, більш точно «відчувати» тематику і специфіку досліджуваних подій та явищ та наповнити свою наукову розвідку відомостями різного спектру, забезпечення якими сприяє комплексному аналізу дослідження заявленої тематики.

ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРАКТИКИ

УГОДА № _____ на проведення практики здобувачів вищої освіти

м. Харків

«____» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **Харківська державна академія культури** (далі Академія) в особі ректора _____,
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
що діє на підставі статуту і, з другої сторони _____
(юридична назва підприємства, установи, організації)
(далі – база практики), в особі _____
(посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
що діє на підставі _____ уклали між собою цю угоду на
(статуту підприємства, розпорядження, доручення)
проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. БАЗА ПРАКТИКИ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом: _____

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість практикантів	Термін практики	
					початок	закінчення
1.						
2.						
3.						

1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти – практикантами програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти – практикантам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчити безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти – практикантам і керівникам практики від Академії можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програм практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на роботу здобувачам вищої освіти – практикантам. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Академію.

1.7. Після закінчення практики дати письмову характеристику на кожного здобувача вищої освіти – практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

2. АКАДЕМІЯ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти-практикантів, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти-практикантами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти – практикантами під час проходження практики.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА НЕВИКОНАННЯ УГОДИ:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Керівництво практикою проводиться безкоштовно.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики і Академії.

3.5. Угода набуває сили після її підписання обома сторонами і діє згідно з календарним планом до кінця 20__ р.
(до 5 років)

4. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН:

Академія:

Харківська державна
академія культури,
61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел.: 771-04-29

База практики:

5. ПІДПИСИ ТА ПЕЧАТКИ:

Академія

База практики:

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

М.П. «__» _____ 20__ р.

М.П. «__» _____ 20__ р.

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра режисури

ІНСТРУКТАЖ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Нормативно-правовий акт, за яким проводиться інструктаж : _____

Під час _____ (вказати назву практики) практики у ____ семестрі 20__/20__ н.р.

Рівень вищої освіти _____

Курс _____

Спеціальність: _____

Освітньо-професійна програма: _____

Ім'я та ПРІЗВИЩЕ викладача, що проводить інструктаж _____

Дата проведення інструктажу: _____

Керівник практики від кафедри: Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Інструктаж отримано і засвоєно, у чому розписуємося:

№	Ім'я та ПРІЗВИЩЕ	Підпис	Примітка
1.			
2.			
3.			
4.			

Інженер з охорони праці, що проводить
інструктаж відповідальних осіб

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

**ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУШУ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ**

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Кафедра режисури**

**ДОКУМЕНТАЦІЯ
ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ**
здобувача вищої освіти Харківської державної академії культури
спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»,
освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»,
другого (магістерського) освітнього рівня
Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
1-й курс, група МАГ

**Харків
20__**

**ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ
ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ**

Здобувача вищої освіти _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» _____

Освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво» _____

Другий (магістерський) освітній рівень _____

1-й курс, група МАГ

ЗРАЗОК ЗМІСТУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ

Індивідуальний план практики науково-дослідницької

1. Вид передбачуваної діяльності
2. Вид передбачуваної діяльності
3. Вид передбачуваної діяльності
4. Вид передбачуваної діяльності
5. Вид передбачуваної діяльності
6. Вид передбачуваної діяльності
7. Вид передбачуваної діяльності

**ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША
ЩОДЕННИКА ПРАКТИКИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ**

(вид і назва практики)

Здобувач вищої освіти _____

(Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Кафедра режисури _____

Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» _____

Освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво» _____

Другий (магістерський) освітній рівень _____

1-й курс, група МАГ

ЗРАЗОК ЗМІСТУ ЩОДЕННИКА ПРАКТИКИ

Здобувач вищої освіти _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

прибув на підприємство, організацію, установу _____

М.П. «____» _____ 20____ р.

Вибув з підприємства, організації, установи _____

М.П. «____» _____ 20____ р.

(підпис)

(посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

**ЗРАЗОК КАЛЕНДАРНОГО ГРАФІКУ
ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ**

Календарний графік проходження практики

№	Зміст і види роботи	Дата виконання	Відмітка про виконання
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Керівник практики
від кафедри режисури ХДАК:
(науковий ступінь, учене звання, посада)

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник бази практики:
(посада, назва організації)

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ КАЛЕНДАРНОГО ПЛАНУ

№	База практики	Зміст і види роботи	Дата виконання	Місце виконання	Час виконання	Відмітка про виконання
1.	Харківська державна академія культури	Затвердження плану роботи та індивідуального плану з керівником практики від ХДАК – професором С. І. Гордєєвим	18.11.24 (пн.)	Кафедра режисури ХДАК (онлайн зустріч в Google Class)	12.20–13.30	виконано
2.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Узгодження плану практики та індивідуального плану роботи з директором Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки – І. О. Аввакумовою. Проведення консультації з питань опрацювання теми та бібліографії кваліфікаційної роботи: «Сучасні видовищні форми як фактор інноваційного розвитку мистецького процесу» з головним бібліотекарем і методистом 1-ї категорії – В. Є. Хворостенко	19.11.24	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	12.00–14.30	виконано

3.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Ознайомлення з фондами театального та музичного відділів ХСМТБ. Перегляд відео про роботу ХСМТБ (підкаст «О бібліотеці»). Огляд сучасних бібліотечних форм роботи з інформаційного обслуговування читачів у ХСМТБ. Перегляд матеріалів бібліографічного опису та лекції-огляду про роботу ХСМТБ у воєнний час та ін. відеооглядів. Підготовка до конференції ХДАК (розробка презентації, доопрацювання доповіді)	20.11.24	Електронний фонд	12.00–15.00	виконано
				—	18.00–21.00	виконано
3.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Пошук з досліджуваної проблематики наукових матеріалів вітчизняних та іноземних авторів (монографій, дисертацій, авторефератів, статей, тез)	21.11.24	Електронний фонд	12.00–16.00	виконано

4.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Пошук та аналіз за досліджуваною проблематикою публіцистичних матеріалів (статей, інтерв'ю, інформаційних Інтернет-ресурсів)	22.11.24	Електронний фонд	12.00–16.00	виконано
5.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Перегляд з досліджуваної проблематики іконографічних матеріалів (фото, відео). Систематизація виокремлених матеріалів кваліфікаційного дослідження.	23.11.24	Електронний фонд, Інтернет портали (YouTube)	12.00–17.00	виконано
6.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Аналітика досліджень методологічного характеру мистецтвознавчо-культурологічного спрямування	26.11.21	Електронний фонд	14.00–18.00	виконано
7.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Пошук з досліджуваної проблематики наукових матеріалів іноземних авторів	27.11.21	Електронний фонд	14.00–19.00	виконано
8.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Аналіз з досліджуваної проблематики публіцистичних матеріалів іноземних авторів	28.11.21	Електронний фонд	14.00–19.00	виконано
9.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Перегляд з досліджуваної проблематики енциклопедичних матеріалів, словників. Завершення опрацювання проблематики	29.11.21	Електронний фонд	14.00–16.00	виконано

		кваліфікаційної роботи. Підготовка відео презентації до захисту роботи (на державний іспит)				
10.	Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека	Ознайомлення з доповіддю Н. Хворостенко до науково-практичної конференції «Короленківські читання», літературним оглядом про Леся Курбаса та лекцією про «Огляд книжок»	30.11.21	Електронний фонд	14.00–15.00	виконано
11.	—	Оформлення звітної документації	01.12.21	—	—	виконано

Керівник практики
від кафедри режисури ХДАК:
кандидат мистецтвознавства, професор

_____ Сергій ГОРДЕЄВ
(підпис)

Керівник бази практики:
Директор КЗК «Харківська спеціалізована
Музично-театральна бібліотека»

_____ Ірина АВБАКУМОВА
(підпис)

[illegible]

**ЗРАЗОК ЗВІТУ
ПРО ВИКОНАННЯ ПРАКТИКИ**

**ЗВІТ
ПРО ПРХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ
здобувача вищої освіти Харківської державної академії культури
спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»,
освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»,
другого (магістерського) освітнього рівня**

Ім'я та ПРІЗВИЩЕ

1-й курс, група МАГ

У період з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р. я, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ, проходив(-ла) науково-дослідницьку практику, передбачену освітньо-професійною програмою «Сценічне мистецтво».

За час проходження практики я звернувся(-лась) до електронних фондів та відвідав(-ла) спеціалізовані бібліотеки з приводу пошуків матеріалів для осмислення процесу наукового дослідження в цілому, що надало змогу зрозуміти ключові аспекти роботи, принцип розкриття його змістової сутності, підготовки послідовності виконання магістерського дослідження, зокрема формування його джерельної бази.

Здійснювався пошук наукових матеріалів та публіцистичної періодики з метою розкриття обраної мною теми:

Здобувач вищої освіти

(підпис) Ім'я та ПРІЗВИЩЕ

ЗРАЗКИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Книги одного автора

Безручко О. В. Творча і мистецько-наставницька діяльність в Україні діячів театру і кіно : монографія : в 2 т. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. Т. 1. 211 с. ; Т. 2. 216 с.

Клековкін О. Ю. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: Навчальний посібник / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ: АртЕк, 2017. 336 с.

Книги двох авторів

Баканурський А. Г., Корнієнко В. В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.

Мухарський Д. О., Конькова І. Г. Свято – моя професія. Київ : Київ. правда, 2009. 264 с. : іл.

Книги трьох авторів

Мусієнко Н. Б., Мусієнко О. С., Слободян В. Р. Світло далеких. Київ : Мистецтво, 1995. 192 с. : іл.

Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

Книги чотирьох і більше авторів

Естетика : підручник / Л. Т. Левчук [та ін.]. Київ : Вища шк. 2005. 431 с.

Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін. Київ: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. 115 с. (Серія «Формування здорового способу життя молоді»: у 14 кн., кн. 13).

Книги без авторства

Слово о полку Ігоревім / упорядкув. та прим. О. Мишанича; ілюстр., макет та художнє оформ. В. Лопати. Київ: Рад. шк., 1986. 310 с.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: зб. наук. праць / наук. ред. В. Каліущенко та ін. Чернівці: Рута, 2007. 310 с.

Книги за редакцією та укладання

Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста, В. Тейлора; наук. ред. пер. О. Шевченко; пер. з англ. В. Шовкун. Київ : Основи, 2003. 503с.

Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / ред. В. Сидоренко ; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с. : іл.

Багатотомні видання та окремі томи

Шевченко Т. Г. Повісті й оповідання: Княгиня – Музика – Нещасний – Капітанша; за ред. Павла Зайцева. 2-ге доп. вид. Чікаго: Вид-во Миколи Денисюка, 1959. 326 [2] с. (Повне видання творів Тараса Шевченка: [у 14 т.] ; т. 7).

Матеріали конференцій

Культура і суспільство ХХІ століття: духовні, культурологічні, соціальні виміри : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 трав. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККІМ, 2010. 312 с.

Видатні постаті науки, культури і освіти України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 30–31 жовт. 2008 р. / М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : ДАКККІМ, 2008. 344 с.

Словники, довідники

Дятчук В. В., Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики. Київ : Просвіта, 2002. 150 с.

Безклубенко С. Д., Рутковський О. Д. Український енциклопедичний кіно-словник. Т. 1. Основні терміни і поняття. Київ : КНУКіМ, 2006. 500 с.

Українська літературна енциклопедія. У 5 т. Т. 3 / ред. І. О. Дзеверін. Київ : Укр. енциклопедія ім. М. Бажана, 1995. 318 с.

Людство і віра : всесвітня історія народів і релігій. У 4 т. Т. 3 : енцикл.-довід. вид. / авт.-уклад. Г. Щокін. Київ : Персонал, 2008. 576 с.

Розділ книги

Станішевський Ю. Український театр кінця ХІХ – початку ХХ століть: проблеми синтетичної природи і становлення національного режисерського мистецтва // Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ ст. / ред. В. Сидоренко. Київ, 2006. С. 10–82.

Безгін І. Д. Менеджмент і менеджер у зарубіжній практиці виконавського мистецтва // Мистецтво і ринок : нариси. Київ : Компас, 2005. С. 315–357.

Частина періодичного, продовжуваного видання

Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: (нариси з новітнього укр. письменства): статті / Микола Зеров. Дрогобич, 2007. С. 245–291.

Стаття в матеріалах конференції

Кужельний О. П. Виявлення новітніх соціальних тенденцій світовою класичною драматургією // Культура і суспільство XXI століття: духовні, культурологічні, соціальні виміри : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 трав. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2010. С. 237–240.

Стаття в енциклопедії, словнику

Аверинцев С. С. Символ // София – Логос : словарь. Киев : Дух і Літера, 2001. С. 155–161.

Скуратівський В. Л. Культурні цінності // Енциклопедія Сучасної України. Київ, 2016. Т. 16. С. 116.

Стаття у збірці

Єсипенко Р. Погляд на історію українського театру // Мистецтво-знавство України : зб. наук. пр. Київ, 2006. Вип. 5. С. 137–148.

Опанасюк О. П. Структурне буття культур: історичний, мета-історичний та езотеричний аспекти // Ставропігійські філософські студії : зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти. Львів, 2008. Вип. 2. С. 46–65.

Стаття в журналі

Паламаренко О. А. Режисерська творчість у сценічному мистецтві українських театральних діячів XIX – початку XX століття // Культура і сучасність. 2011. № 2. С. 208–211.

Гродзицька М. Марсель Марсо та його послідовники на українській сцені // Український театр. 2009. № 3. С. 25–27.

Стаття в газеті

Слоновська О. Таке звичайне театральне диво // Культура і життя. 2012. 10 лют. С. 10.

Винник Т. Драматург має бути провокатором // Літературна Україна. 2011. 15 груд. С. 15.

Балда Т. Масовий гіпноз чи стагнація «особистостей»? // За вільну Україну. 2002. 31 лип. (чис. 83).

Дисертації та автореферати дисертацій

Алфьорова Зоя Іванівна. Візуальне мистецтво кінця XX – початку XXI століття : дис... д-ра наук: 26.00.01. 2008. 500 с.

Шумакова С. М. Генезис і еволюція харківської школи циркового мистецтва : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 26.00.04 «Укр. культура» / М-во

культури України, Харків. держ. акад. культури. Харків, 2015. 20 с.

Трач Ю. В. Цифрові технології у культурі сучасного суспільства: тенденції і перспективи : автореф. дис. канд. доктора культурології : спец 26.00.01 – теорія та історія культури / Київ. Нац. унів. культ. і мис. Київ 2021. 37 с.

Електронні ресурси

Ільків В. Богдан Бенюк в ролі Герасима Калитки у виставі «Сто тисяч» в Київському театрі на Подолі. URL: <http://lcatral.org.ua/>.

Левченко О. Перформативність vs театральність в аспекті перформативного повороту. URL : <http://kurbas.org.ua/projects/almanah13/01.pdf>

Поняття методу. Класифікація методів наукового пізнання та їх характеристика URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/4%20KURS/4/1/09H2R9_2.htm

Українська культура в іменах URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/ethics/wp-content/uploads/sites/131/2014/11/Posobyе-Ukraynskaya-kultura-v-ymenah-1.pdf>

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ ДО ДОКУМЕНТАЦІЇ
ПРАКТИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ
ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ,
НАДАНИХ БАЗОЮ ПРАКТИКИ**

ДОДАТКИ

Додаток А

*Опрацювання відео з формулюванням до них висновків,
згідно завдання, поставленого фахівцем
Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки –
головним бібліотекарем,
методистом 1-ї категорії
В. Є. Хворостенко*

Обов'язкові відео	
Підкаст лекція про бібліотеку	Відео не просто є актуальним, а вкрай необхідним, принципово полегшуючи роботу з фондами бібліотеки. У відео розповідається про цікаву фактографію з історії бібліотеки, зокрема шлях від зневаги до значущості. Крім того, про пошукову роботу співробітників та її вражаючі результати. Відео надало зворушливе відчуття про бібліотеку як особливу гордість нашого міста та культурно-мистецьку скарбницю з харківської спадщиною. У бібліотеці зберігаються інформаційні джерела різних століть (вирізки з історичних газет, книжки, журнали, окремі публікації тощо).
Огляд сучасних бібліотечних форм роботи з інформаційного обслуговування читачів у ХСМТБ	Це презентація і огляд цілої низки бібліотечних форм роботи з інформаційного обслуговування читачів, які підтримує бібліотека і розвиває. Важливо знати це для себе, що орієнтуватися у подальших заходах у бібліотеці. Надається інформація про заходи, які поділяються на форми: виставки, лекції, майстер-класи, огляди (онлайн). Бібліотека активно співпрацює з вітчизняними публіцистами та митцями, творчими колективами. Дана інформація зацікавила своєю різноманітністю творчих напрямків роботи бібліотеки, в яких можна у подальшому брати участь.
Доповідь «Вплив та значення режисера Леся	Лекції-огляди, що досліджують творчість Л. Курбаса. Відео зроблені в підкріплення історико-бібліографічної фактографії щодо філософії театру

Курбаса на театральний світ та окремі особистості»	легендарного українського режисера Л. Курбаса, його великої поваги стосовно книжок (у згадках В. Чистякової), що сприяло опрацюванню робіт: «Філософія театру» і «Театральні закони і акценти». Буз всіляких перебільшень, така персоналія особливої сфери театральної культури, як Лесь Курбас, є певно знаковою. Його творчий доробок зіграв принципово важливу роль в інтеграції вітчизняного театру в європейський культурний простір. Згідно твердження Ніки Хворостенко, навіть після смерті митця його творчість живе і далі. Такого роду матеріали щодо творчості Леся Курбаса надихають до постійних звернень до його театального доробку європейського рівня.
Літературний огляд про Леся Курбаса	Зінаїда Пігулович згадує, що «Курбас виховував інтерес до літератури і усіх новинок...». Усі, хто згадує Леся при житті, зазначають, що його друзями були книги, а вдома стіни завжди були заставлені стелажми, що у свій час здивувало дружину Курбаса Валентину Чистякову. Цей відеоогляд не може не зацікавити глядача, з нього можна дізнатися про ексклюзивні книжки Леся Курбаса, і що він «ними жив». Разом з тим висвітлюються цікаві факти про літературний смак Леся Курбаса (на щастя свідомі українці і досі поділяють цей смак з особистими вподобаннями). Такі відеоогляди сприяють твердженню української національної ідентичності, укріпленню національного духу. Надається важлива інформація щодо книг Л. Курбаса, які можна купити або почитати у бібліотеці.
Доповідь Ніки Хворостенко до 25 Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Короленківські читання»	Цікава доповідь, в якій висвітлюється проблематика культурного і творчого прогресу, свідомого поширення української спадщини і літератури. І це відбувається, як не дивно, в культурному просторі прифронтового міста Харків. Відео також зацікавлює тим, що торкається і питань символізму в творчості («Портрети митців України», «Ukraine asks for help!»).

Відео на вибір

Лірика Лесі Українки у виконанні українських акторів	Відео має більш інформативний характер ніж літературний, але у цьому і його особливість. Вірші Лесі Українки, на мою думку, дуже недооцінювані, але надважливі і актуальні. З відео можна дізнатися, що вірші Лесі можливо почути у виконанні Ади Роговцевої, Богдана Ступки, Лариси Логійко, Богдана Козака та ін. Леся Українка постає прикладом незалежної і сильної людини. Якщо дізнатися про неї більш детально, дослідити біографію і творчість, то можна побачити її ніби в іншому світі.
Музичний світ творів Вільяма Шекспіра	Шекспір – класика, легенда. Це спадщина театральної і музичної культур. Немає жодного театру, який не поставив якийсь з творів Шекспіра. І немає людей у світі, які не знають хоча б один твір автора. Проте не всі знають, що він є не тільки автором цілої низки п'єс, а й тим, чиї твори стають натхненням у музиці. Майже 20 тисяч музичних композицій налічують твори Вільяма Шекспіра: • Вінченцо Білліні – «Капулетті і Монтекі»; • Шарль Гуно – опера «Ромео і Джульєтта»; • Гектор Берліоз – симфонія «Ромео і Джульєтта» і «Смерть Офелії»; • Джоаккіно Россі – «Отелла»; • Фелікс Мендельсон – увертюра до твору «Сон у літню ніч»; • Джузеппе Верді – арії «Макбет», Фальстаф» і «Отелло» і інші. Ці прикладі музичних творів підкреслюють актуальність Вільяма Шекспіра і популяризують його творчість.

Додаток Б

Опрацювання фондів Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки

Офіційний сайт Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки

Посилання: <https://mtlib.org.ua>

Електронний каталог бібліотеки

*Ознайомчий підкаст про історію та сучасність Харківської спеціалізованої
музично-театральної бібліотеки*

Посилання: <https://youtu.be/A1tNT55ZFK8>

*Огляд сучасних бібліотечних форм роботи з інформаційного обслуговування
читачів у Харківській спеціалізованій музично-театральній бібліотеці*

Посилання: <https://youtu.be/rnVSGZnxhJ4>

*Доповідь Ніки Хворостової присвячена Лесю Курбасу (презентована під час
роботи круглого столу "Відлуння часу", що проводився дистанційно
факультетом сценічного мистецтва у ХДАК 5 жовтня 2022 року)*

Посилання: https://youtu.be/7od6lT6kk-o?si=TzPZdYCsubn_SGnr

*Робота Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки
(на прикладі авторського проєкту "Ukraine asks for help! або творчий
щоденник воєнного часу" та інших заходів, створених з березня 2022 року)*

Посилання: <https://youtu.be/YnkfsiqgFDU>

Літературний огляд про Леся Курбаса

Посилання: https://youtu.be/tNC1Jdeun_Y?si=TtSu9USEUYQ79BmC

Навчальне видання

Практика науково-дослідницька
Інструктивно-методичні матеріали для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Розробники:
кандидат мистецтвознавства, професор
Гордєєв Сергій Іванович;
кандидат мистецтвознавства, доцент
Шумакова Світлана Миколаївна

Видається
в авторській редакції

План 2025

Підписано до друку 27.02.2025 р. Формат 60х84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 1,99. Обл.-вид. арк. 2,08. Тираж 100.

ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК